

KUTSESTANDARD

Klaasipuhuja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Klaasipuhuja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Klaasipuhuja, tase 5 valmistab piibuga puhudes ja/või käsitsi tööriistadega vormides erineva keerukusega kvaliteetseid ja esteetilisi klaasesemeid traditsioonilistes ning kaasaegsetes tehnikates. Klaasipuhuja kavandab, valmistab ja viimistleb unikaalseid või väikesarju ning esitleb valmistooodangut. Klaasipuhuja annab edasi oma kutsealaseid oskusi ja teadmisi ning organiseerib ja juhendab kaastöötajate tööd, vastutades klaasipuhumise protsessi sujuvuse eest. Klaasipuhuja töötab klaasistuudios või -tehases, ta võib töötada ka iseseisva ettevõtjana. Klaasipuhuja osutab oma oskuste piires teenuseid (nt klaasipuhumismeistri assisteerimine, harrastajate juhendamine, õpitubade ja huvialaringide juhendamine, klaasipuhumist tutvustavate ürituste läbiviimine).

Kutsealal töötab ka klaasipuhuja assistent, tase 4, kes valmistab piibuga puhudes ja/või käsitsi tööriistadega vormides lihtsamaid kvaliteetseid ja esteetilisi klaasesemeid, kasutades klaasipuhumise tähtsamaid traditsioonilisi ning kaasaegseid tehnikaid ja töövõtteid. Ta osaleb klaasi kuumtöötlemise protsessis meeskonna liikmena.

A.2 Tööosad

A.2.1 Klaasesemete valmistamine

1. Kavandamine ja tööjooniste tegemine
2. Materjalide varumine ja kasutamine.
3. Valmistusviisi ja -tehnika valimine.
4. Töövahendite ja seadmete ettevalmistamine ja kasutamine.
5. Ergonoomilise ja ohutu töökeskkonna loomine.
6. Tööprotsessi ettevalmistamine.
7. Seadmete ja tööriistade korrasoleku tagamine.
8. Kuumtöötlustehnikas klaasesemete valmistamine.
9. Klaasesemete külmtöötlemine.
10. Klaasesemete viimistlemine.

A.2.2 Klaasipuhumisalane ettevõtetus

1. Tegevuse korraldamine.
2. Töötajate juhendamine.
3. Toote ja/või teenuse arendus.
4. Toodete ja/või teenuste esitus ning müük.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Klaasipuhujal on paindlik tööaeg, vajadusel hooajatöö ja töö puhkepäevadel. Töö on füüsiliselt pingutav, töötempo on kiire, võib esineda töötamist sundasendis. Tööülesanded on kindlaks määratud ja vahelduvad. Klaasipuhuja töötab ruumis, kus on tavapärasest kõrgem temperatuur ja ere valgus. Töötamisel puututakse kokku kuumade töövahendite, toksiliste ainete, tolmu, müra ja vibratsiooniga, mis võib kujutada ohtu tervisele, mistõttu tuleb kasutada töökaitsevahendeid ja järgida tööohutusnõudeid.

A.4 Töövahendid
Elektri- ja/või gaasiseadmed (sh ahjud, põletid, lihvimisseadmed, kompressorid), käsitööriistad (sh puhumispiibud, naablid, švakid, kulbid, käärid), muud töövahendid (sh puhumispink, rullimislaud, puhumisvormid ning seadmete tööd reguleeriv tarkvara).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töös on olulised füüsiline vastupidavus, visuaalne mälu, liigutuste täpsus ja kiirus ning koordineerimine. Eduka töötamise eelduseks on kohanemis-, koostöö- ja õppimisvõime, kontsentreerumis- ja kiire otsustusvõime.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Klaasipuhuja, tase 5 on omandanud kutseoskused töö käigus või on läbinud eelnevat töökogemust nõudva 5. taseme (jätku)õppe.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Klaasipuhuja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Klaasesemete valmistamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. visualiseerib valmistatava eseme, kasutab seejuures erinevaid kavandamisvõtteid ning lähtudes enda või etteantud kavandist valib sobivaima valmistustehnika ja teeb sellele vastavad tööjoonised; 2. valib ja hangib vajalikud materjalid ja tarvikud, lähtudes töö tasuvusest, tellija vajadustest, töö lõppkvaliteedist ja keskkonnateguritest, hinnates seejuures materjalide ja tarvikute kulu, hinda ja kvaliteeti; hoiustab materjalid nõuetekohaselt; 3. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva kuumtööstlustehnika ja klaaseseme valmistusviisi; hindab eseme valmistamise võimalikkust; 4. valmistab tööülesandest lähtuvalt ette vajalikud materjalid ja tarvikud; 5. järgib säästliku materjalikasutuse, keskkonna ja kultuuripärandi hoidmise põhimõtteid; töötab seadmete ja tööriistadega turvaliselt ja ergonoomiliselt ning tööohutusnõuetele vastavalt; 6. planeerib tööks kuluva ressursi ja tööde järjekorra, arvestades seejuures tööde mahu, toodete hulga tööandja ja/või tellija vajadustega jm; vajadusel võtab kasutusele tööd hõlbustavaid meetodeid, vajaduse korral kasutab seejuures spetsialistide abi; valib välja sobivad töövahendid ja seadmed; seab valitud valmistustehnikast lähtudes sisse töökoha; 7. kontrollib seadmete ja tööriistade korrasolekut, puhastab tööriistu ja -vahendeid (nt puhumis- või valamisvorme), teeb lihtsamaid hooldustoiminguid; vajadusel kasutab spetsialisti abi; 8. valmistab kuumtööstlustehnikas tööjoonistele vastava klaaseseme, kasutades sobivaid tööriistu, -vahendeid ja materjale; kombineerib erinevaid kuumtööstlustehnikaid; dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks; 9. töötleb puhutud klaasesemeid, kasutades erinevaid külmtööstlustehnikaid, sh dekoreerimistehnikaid; 10. viimistleb valmistatud klaasesemed külm- või kuumtööstlustehnikas.	
B.2.2 Klaasipuhumisalane ettevõtlus	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab ettevõtte tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtte juhtimise põhitõdedest;	

koostab tegevusplaani ja korraldab tööprotsessi (sh kvaliteedi tagamise), tagades vajalikud ressursid ja meeskonna motiveerituse;

2. annab arusaadavalt edasi kutsealaseid oskusi ja teadmisi teistele klaasipuhujatele ja praktikantidele; organiseerib ja kontrollib juhendatavate tööd, annab juhendatavatele konstruktiivset tagasisidet, probleemide ilmnemisel pakub välja lahendusi;

3. turuseisust lähtuvalt leiab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi; kujundab sihtgrupist lähtudes toote ja/või teenuse, arvestades vajadust ja nõudlust uute toodete järele; leiab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi, lähtudes sihtgrupist, logistikast, tasuvusest ja tootmisbaasist; kujundab toote ja/või teenuse hinna; korraldab toote pakendamise, vajadusel koostab kasutusjuhendi;

4. organiseerib oma toodete ja/või teenuste esitluse ning müügi, arvestades nõudlust, võimalusi, tasuvust jm; kasutab sidusvaldkondade ja rahvusvahelise koostöö võimalusi müügi edendamisel.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Klaasipuhuja assistent, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: - järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika); - säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega ja erialase terminoloogiaga; jagab ja vahetab erialast informatsiooni, ka inglise keeles; - tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, võttes oma tegevuses arvesse töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid; - kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli meeskonnas, järgib kokkuleppeid; vajadusel lahendab konflikte; juhib meeskonda; - reageerib kiiresti tööprotsessis tekkinud eriolukordades; - valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi; esitab teabe selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt; reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt, lahendab probleeme; - kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm); - järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autorikaitse seadust, tarbijakaitse seadust. Hindamismeetod(id): Seda kompetentsi võib hinnata teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-11042017-3.2/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Kai Kiudsoo-Värv, FIE Kai Kiudsoo-Värv Maret Lehis, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Kateriin Rikken, Rikkeriin Klaas OÜ Eili Soon, Eesti Klaasikunstnike Ühendus Inna Soonurm, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	6
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.04.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	02.11.2021
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7315 Klaasipuhujad, -lõikajad, -lihvijad ja -viimistlejad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Glass blower, level 5

C.3 LisadLisa 1 [Käsitöölise kutse-eetika](#)